

ἀπῆρξεν εἰς τὴν χώραν ταύτην, δὲν ἰδύνατο νὰ ὑπο-
στηρῆθῆ· προσέει δὲ δύο ἢ τρία ἕτερα διαδεχθέντα
αὐτό, δὲν ἀπῆρξαν εὐτυχέστερα. Ἡ πρώτη Φινλαν-
δική τυπογραφία εἶνε μεταγενεστέρα τῆς καθιδρύσεως
τοῦ πανεπιστημίου, τὸ ὅποιον χρονολογεῖται κατὰ
τὸ 1642.

Οἱ μὲν καθηγηταὶ μετεχειρίζοντο αὐτὴν εἰς δημο-
κλειστῶν τῶν ἐκθέσεών των· εἰ δὲ ἱερεῖς τῶν δογμα-
τικῶν καὶ παρακλητικῶν βιβίων, τὰ ὅποια ἦσαν ἡ
ἐπιστήμη φιλολογία τῆς χώρας.

Ἄντῃ τις πολλαχῶς συντελέσας εἰς τὴν εὐδαιμο-
νίαν τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἀνὴρ τὸν ὅποιον οἱ χω-
ρικοὶ ὠνόμασαν ἑαυτῶν πατέρα, ὁ κόμης Βράχης,
οἷος εἶχεν ἐκλεχθῆ γενικός διοικητὴς τῆς Φινλαν-
δικῆς, ἐπροσπάθησε νὰ ἐπαυξήσῃ πλεϊότερον τὴν ἀνά-
πτυξιν τῆς παιδείας, καὶ ἀντικατέστησε τὸ γυμνάσιον
ἐπὶ Ἀβόσος δι' ἐνός πανεπιστημίου, εἰς τὸ ὅποιον ἐξ
καθηγητῶν εἶχον προσκληθῆ πρὸς συνεδρίασιν ἐκ τοῦ
κρατοῦ καὶ ἐκ τῆς Στοκχόλμης. Ὀλίγοι τινες
ἱεροκλίσαν τὸ νέον τοῦτον πανεπιστήμιον, καὶ τίνες
ἐπειροκίαι συνίδραμον τοὺς πτωχοὺς αὐτοῦ φοιτητάς.
Τὸ κατὰστημα τοῦτο ἐνεψύχωσε τὰ χρηματικά κε-
φάλαια τῆς Φινλανδικῆς, καὶ ἐνίσχυσε τὰς σπουδὰς.
Ἀλλὰ τὰ βιβλία ἦσαν πάντοτε σπάνια καὶ ἀκριβά,
ὅθεν τὰ κλασικὰ συγγράμματα ἦσαν εὐαρίθμη· καὶ
βιβλὸς ἔφῃν ἐντελής μόλις περὶ τὸ 1645 ἐκδοθεῖσα
ἡ Στοκχόλμη δαπάνη τῆς κυβερνήσεως.

Καθηγηταὶ ἐπιτετραμμένοι νὰ διδάσκωσι τὴν νεο-
λογίαν, περιωρίζοντο εἰς τὰς ἐσφαμμένας γνώσεις τῶν
παιδιῶν αἰῶνων. Εἰς ἐξ αὐτῶν ἰδίδαξε προθυ-
μότητα τὴν ἀστρολογίαν μέχρι τοῦ 1647· ἀλλ' ὁ
ἐπίσταντος εἰς τοὺς γόητας, τῶν ὁποίων τὰ ἔργα
ἱερεῖς ἐσημείωνον καὶ τὰ ἀπέστειλλον εἰς τὴν
ἐπιτροπὴν τῶν δικαστῶν, οἱ δὲ δικασταὶ κατεδικάζον
αὐτοὺς αὐστηρῶς. Αἱ τοιαῦται δικαί διήρκεσαν μέχρι
τοῦ δευτέρου ὀγδόου αἰῶνος. Κατὰ τὸ 1640 τὸ δι-
καστήριον κατεδίδωκεν ἑπαίτην τινα, ὅστις μετῆρχετο
ἐπιτηδεύσεως, διὰ νὰ θεραπεύῃ τὰς νόσους, καὶ ν' ἀνακκα-
στήσῃ τὰ κλαπέντα πράγματα ἀλλὰ δυστυχῶς οὐδέ-
ναι ἤδη ἀνακαλύψει οὐδέ θεραπεύσει, καὶ κατεδικά-
σθη εἰς πυρᾶν.

Ἄλλος πτωχὸς χειρῶναξ κατεδικάσθη· διότι εἶχε
ἔλαβεν διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἐπιστολῆν τινα πρὸς τὸν
ἐπίσκοπον, ζητῶν παρ' αὐτοῦ 200 σκούδα· καὶ τὸ μὲν
ἔλαβεν ἦτον μέτριον· ἀλλ' ὁ διάβολος ποτε ἀναμφιβό-
λως δὲν ἤγώρασε τοιαύτην ψυχὴν τοσοῦτον εὐθηνά·
καὶ ὁ μὲν δὲν τὸν ἀφῆκε νὰ τὸν παρακαλέσῃ καὶ ἐπι-
ποιήσῃ. Τὸν συνεδραμεν λοιπὸν διὰ τῶν 200 σκούδων·
καὶ ὁ πτωχὸς εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἐφοβήθη καὶ
ἀποκοπούμενος ἐξωμολογεῖτο τὴν ἀμαρτίαν του.
Ἄλλος χωρικός ὑπέστη μακρὰν καὶ αὐστηρὰν δίκην·
ἐπὶ ἐδουλήθη νὰ κατέχη ὄρεας καὶ νὰ τοὺς κρατῆ εἰς
τὴν χεῖράς του, χωρὶς οὗτοι νὰ δύνανται νὰ τῷ ἐπι-
ποιήσῃ οὐδὲν κακόν. Σπουδαστὴς ἔπεσε ποτε ἐκ τοῦ
ὄρους ἐκκληρίας τινός, καὶ ἀνηγέρθη σῶος καὶ ἄλλας
ἐξ αὐτῶν δὲ λαὸς τὸν ἐκήρυξε γόητα, ὥστε προσελθῆθαι
τὸ δικαστήριον, καὶ ἐπειδὴ ἠτύχησε νὰ μὴ συν-
ταρῆται τὰ μέλη του, ἤθελήσαν νὰ τὸν κούσωσιν. Εἰς

τοιαύτας περιπτώσεις ἀπηγγέλλετο ἡ εὐφύλα ἀνδρός τι-
νος, ὡς ἡ τοῦ κόμητος τῆς Βράχης καὶ ἡ ἐπιβροχῆ,
τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπὶ τοῦ τόπου, ὅπως διασώσῃ ἐκ τοῦ
θανάτου τοὺς ἀθώους.

Ὁ δέκατος ὀγδοὸς αἰὼν αὐξήσας τὴν ὑλικὴν εὐτο-
χίαν τῆς Φινλανδικῆς, ἐπηύξησεν ἐπίσης καὶ τὰ μέτρα
τῆς διδασκαλίας· καθόσον εἰς τὴν Ἀβοαν ἐουστήθη
μία τυπογραφία καὶ ἐν βιβλιοπωλείον, εἰς ἄλλας πό-
λεις καὶ κώμας σχολεῖα μετὰ διδασκάλους ἐμπείρους
καὶ τινὰς συγγραφεῖς. Ἀλλ' ὅμως ἡ ἀνάπτυξις αὐτῶν
δὲν εἶχεν ὠψαθῆ τοσοῦτον, ὅσον κατὰ τὸ 1808. ἐπειδὴ
ἡ Ρωσσία μετέδωκεν εἰς τὴν Φινλανδίαν τὰς θερμο-
θεσίας καὶ τὴν γλώσσαν αὐτῆς, καὶ ἐπέβλεπεν ἐκ
νέου τὸ ἐμπόριον, ἀνέπτυξε τὴν βιομηχανίαν, καὶ ἐχο-
ρήγησεν εἰς αὐτὴν τὸ ἀργύριον, οὕτως ἡ ἐπαρχία
αὕτη εἶχεν ἀνάγκην. Ἐχει λοιπὸν τὸρα ἡ Φινλανδία
ἐν πανεπιστήμιον, τρεῖς γυμνάσια, ὀκτὼ Λατινικὰ
σχολεῖα, πέντε δημοτικὰ, παιδοτροφεῖα, ἐμπορικὰ, βι-
βλιοθήκας καὶ συλλογὰς ἐπιστημονικάς.

Ἀναγινώσκων τις τὰ ἱστορικὰ βιβλία τῆς Φινλαν-
δικῆς ὀλίγα νέα εὕρισκε ἄξια μελέτης· (1) ἀλλὰ τὰ
μᾶλλον ἀξιοπεριεργα τῆς βορρείου ταύτης ἀρχαίας
Ἀσιατικῆς ἀποικίας· εἰς αὐτὰ μυθολογικά παραδόσεις
καὶ αἱ θρησκευτικαὶ δοξασαί, αἵτινες ἐμπεριέχονται
εἰς τὴν δημῶδη αὐτῆς ποίησιν, ἧτις ἀνυψοῦνται μέχρι
τῶν χρόνων τῆς εἰδωλολατρίας, καὶ φαίνεται εἰσεῖτι
ἐγκυκαταγεμένη εἰς τὰς ψυχὰς τῶν κατοίκων.

Αὕτη μὲν ἡ ποίησις φέρει τὴν ὀνομασίαν runo,
ἐκείνη δὲ, ἧτις διακρίνεται μεταξὺ τῶν δημοτικῶν
συνθέσεων, καλεῖται runonickat (ποίησις καλλιτε-
χνική)· οἱ στίχοι αὐτῆς εἶναι διαπολλυλλάβοι· ἀνευ ὀ-
μοιοκαταληξίας, καὶ συνδεδεῖται ὑπὸ μελωδίας ἀπλής
καὶ περιπαθοῦς, εἰς τὴν ὁποίαν πάντοτε σχεδὸν ἐμ-
φαίνεται κατῆρητα μᾶλλον ἢ φαειρότης. Οἱ χωρικοὶ
ψάλλουσι τὰ ποιήματα τῶν μετὰ τοῦ Κωντέλι, ὄρ-
γανον πέντε ἐπέτα καὶ ἐνίοτε ἐννέα χορδῶν. Συχνάκις
ἐγκυκαταλείπουσι τὸ Κωντέλι, καὶ τοποθετοῦνται ὁ εἰς
ἀπέναντι τοῦ ἄλλου κρατοῦμενοι ἀνά δύο ἐκ τῶν χει-
ρῶν, κάμπτονται καὶ ἀνυψοῦνται εὐρύθμως, καὶ ψάλλου-
σιν ὁμοῦ ἢ ἐναλλάξ.

Ἄλλοτε τὴ ἀσθήμα τοῦ ἄσματος ἦτον μᾶλλον δια-
κεχυμένοι εἰς τὴν Φινλανδίαν ἢ τὴν σήμερον. Εἰς
πᾶσαν πόλιν καὶ κώμην ὑπῆρχον ἐμπεριτοῦ αὐτοσχε-
δισταί, ὁἷοι, χωρὶς ποτε νὰ σπουδάσωσι τοὺς
κανόνας τῆς στιχοουργίας, συνέθετον ὑπὸ τὴν καπι-
ζομένην στέγην τοῦ χωρικοῦ ποιήματα ἀρμονικά, τῶν
ὁποίων ἐκάστη οἰκογενεῖα ἐπαναλαμβάνανε τὴν ὄψην, καὶ
τὰ ὅποια μετεδίδοντο ἀπὸ μίαν γενεὰν εἰς ἑτέραν.

Οὕτω λοιπὸν οἱ Φινλανδοὶ ἤκουον νὰ διηγῶνται
τοὺς μύθους τῶν προγόνων των ἐκείνοι, οἷοι, ἐξ ὀ-
μνούν τὰς συγκινήσεις αὐτῶν. Ἐκάστη ἐορτὴ καλῶδης
τινός συνεπέρεε καὶ τὸ ἄσμα τῆς καὶ ἐκάστη σπητῆ
ἔρωτος μετεβάλλετο εἰς ἄσμα δι' ἄσμάτων ἀπέθετον
τὸν γέροντα εἰς τὸν τάφον.

(1) Ὁρβίλλω ὅμως νὰ σημειώσω τὰ ποιήματα
νέου τινός ποιητοῦ τῆς Ἐλίουφὸρε Κ. Ροιβερέγγου,
αἵτια χηρῶσιν ἰδιαίτερας μελέτης καὶ ἀναλύσεως.